SLAVIC READING ROOM
WASHINGTON D C

І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО



СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНСоюз: HEnderson 5-8740
Тел.: з Ню Йорку: BArcly 7-4125
УНСоюз: BArcly 7-5337

РІК LXVIII. Ч. 189. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 5-го ЖОВТНЯ 1961 6 ЦЕНТІВ — 6 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, OCTOBER 5, 1961 No. 189. VOL. LXVIII.

ЗДА ПРОДОВЖУЮТЬ РОЗБУДОВУВАТИ СВОЇ ЗБРОЙНІ СИЛИ

ДЕПАРТАМЕНТ ОБОРОНИ ПОКЛИКУЄ ДО ВІЙСЬКОВОЇ СЛУЖБИ 495 ЛІКАРІВ, 154 ДЕНТИСТІВ, 67 ВЕТЕРИНАРІВ І 1,000 ЖІНОК ДО ЖІНОЧОГО КОРПУСУ

Вашингтон. — Пентагон 3-го жовтня видав зарядження про покликання до військової служби 495 лікарів, 154-х дентистів, 67-ох ветеринарних лікарів і 1,000 жінок до Жіночого Корпусу. Крім того є наказ збільшити число медичних сестер в армії на 800 жінок. Це має статися за допомогою покликання резервістів. Того самого дня 3-го жовтня Президент відбув дві наради в Білому Домі, під час яких секретар оборони Роберт МекНамара і голова Об'єднаних Шефів Штабів генерал Леймен Лемніцер звітували найвищому командантові збройних сил про стан оборонних заходів у зв'язку з берлінською кризою. На цій нараді Президент і його помічники мали вирішувати справу продукції бомбовиків Б-52 та приспішення продукції бомбовиків типу Б-70. Конгрес рекомендував урядові продукувати ці типи далекосяжних бомбовиків, хоч уряди Айзенгавера і Кеннеді не радо це здійснювали, думаючи, що треба приспішити продукцію далекосяжних ракет. Секретар оборони МекНамара заявив, що продовжується продукцію бомбовиків Б-52 і в 1962-му році. На нараді обговорювали також, які дальші частини треба б висилати до Европи перед закінченням цього року, якщо тамошня ситуація буде цього вимагати. Армія має мати готових до висилки до Европи повні 4 дивізії. В Пентагоні гадають, що до кінця року до Европи вишлеться дві дивізії, але це не будуть дивізії Крайової Гвардії. Досі змобілізовано повні дві дивізії Крайової Гвардії по 14,000 резервістів, а крім того 120,000 резервістів. В другій нараді в Білому Домі, крім Президента, секретаря оборони і голови Об'єднаних Шефів Штабів брав ще участь головний командант союзних збройних сил в Европі генерал Лоріс В. Норстед. Присутній був і державний секретар Дін Раск, який, крім того, окремо конферував із Президентом. Генерал Норстед говорив про те, як члени Північного Атлантійського Порозуміння (НАТО) приготовилися у зв'язку з берлінською кризою. У Вашингтоні було деяке невдоволення з того, що деякі члени НАТО не поробили потрібних приготувань після погроз Хрущова. Ті члени НАТО мали прохати генерала Норстеда, щоб заявив Президентові, що вони зробили все, що могли зробити в ділянці скріплення своїх збройних сил. Пентагон вияснив, що ветеринарні лікарі покликані до служби головним чином на те, щоб контролювати харчі для війська, бо тварин при війську майже немає.

Сенатор Джевітс пропонує свій плян медичної допомоги старшим особам

Ню Йорк. — Нюйоркський сенатор - республіканець Д. К. Джевітс заявив, що він на початку другої сесії 87 Конгресу предложить новий плян медичної допомоги старшим особам, який матиме три варіянти, і кожна особа у вікі понад 65 років зможе вибирати собі такий плян, який їй сподобається. З цього пляну мали б користати і ті особи, які не є членами соціяльного забезпечення. Одні старші особи заявили б, що вони хочуть користати з допомоги під час коротких недуг та під час запобігання недугам; інші старші люди вибрали б у редакцію цього пляну, згідно з якою вони могли б користати з медичної опіки під час довгих і хронічних недуг, а треті дістали б тільки зворот коштів, які вони витратили на забезпечення та лікування в приватних агенціях. Сенатор Джевітс заявив, що він гадає, що тільки його плян має виглядати на прийняття, бо урядовий плян про медичну допомогу в рямках соціяльного забезпечення не має вигляду на здобуття конгресової більшости. Провідник демократів в Палаті конгресмен МекКормек думає, що Конгрес ухвалить урядовий проєкт на найближчій сесії.

Рейбирн говорить про можливість збільшення податків

Ню Йорк. — Представник тижневика „Ю. С. Нюз енд Ворлд Ріпорт" відбув інтерв'ю зі спікером Палати Репрезентантів Семом Рейбирном, який лежить в шпиталі в Даллесі, Тексас, і який сказав, що немає мови про зменшення податків, як довго існує політичне напруження в світі. „Як довго світ веде перегони в зброєнні, і як довго необачні люди мають в посіданні нищівну зброю ми мусимо витрачати гроші на зброєння", — казав Рейбирн. Спікер Рейбирн сказав, що якби не вистачало грошей на зброєння, то треба буде збільшити податки, бо американський нарід радо на це погодиться, коли знатиме, що світова ситуація цього вимагає. Сем Рейбирн кілька тижнів перебував в своєму домі в Бонсемі, Тексас, а 2-го жовтня перейшов до шпиталю в Далласі, щоб відбути кілька тестів. Він нездужає на люмбаґо.

В АМЕРИЦІ

● **Зі столиці Канади Оттави** повідомляють, що тамошнє населення починає поважно думати про будову протирадіяційних сховищ після того, як прем'єр Діфенбейкер закликав канадійців думати про протирадіяційну оборону на випадок ворожої атомової атаки. Досі ані один міністер не подбав про сховище, але уряд будує окремі бункри поза столицею, в яких міститься 6 урядові агенції на випадок війни.

● **Ню Йорк Сіті Опера** починає осінній сезон в четвер 5-го жовтня, і закінчить його 12-го листопада, давши 41 виставку. Цього року дирекція продала наперед квитків на $150,000, що є рекордовою сумою. Найдорожчий квиток коштує $3.95. Сезон почнеться виставою опери Пуччіні „Ль Тріттіко".

● **Скарбник Рокефеллерового Інституту** д-р Ліндель Ф. Кімбел заявив, що недостача лікарів стає щораз більша, і тому треба думати, щоб число лікарів збільшувалося, та щоб зростало і число медичного персоналу, якого бракує в шпиталях. Якби не лікарі з-за кордону, то вже тепер був би брак лікарів. 17 відсотків всіх лікарів, які почали практику в минулому році — скінчили медичні студії за кордоном.

● **Пані Матільда Роджерс** із Вейнсвіллу, Північна Кароляйна, відзначила 111-ті народини, на які прибули 125 членів родини і приятелів. Вона сказала, що свою довголітність завдячує „тяжкій праці і добрій поведінці з людьми". Пояснювала вона „тяжку працю": так: „Хто виховав 13 дітей, той знає, що це значить".

● **Відома фірма** Дженерал Електрік повідомляє, що незабаром почне продавати „автоматичні щіточки до зубів". Продаж почнеться разом із великою рекламою в районі метрополітального Шикаґо, а пізніше по цілій країні. Над винаходом цього автомату — щіточки до зубів — фірма працювала кілька років.

120,000 робітників у Фордових фабриках почали страйк



На страйк! Ці робітники фабрики автомобілів Форда в Дітройті, разом із 120,000 робітників тісї автомобільної фірми з цілій країні, виходять на страйк, піддержуючи свої вимоги.

Дітройт. — 3-го жовтня почався страйк 120,000 робітників, членів спілки Об'єднані Автомобільні Робітники, у всіх фабриках Фордової Моторової Компанії. Фордова Компанія, — це друга щодо величини автомобільна компанія, яка має фабрики в 26-ох стейтах, яка продукує тижнево 40,000 особових авт і 8,000 вантажних возів. Секретар праці Артур Дж. Ґолдберґ старається, щоб страйк не тривав довго, коли в світі політичне напруження. Переговори мають продовжуватись 4-го жовтня. Представники робітників і працедавця погодилися в справі матеріяльних вимог працівників, але не розв'язали неекономічних проблем, таких як регулямін праці, умови праці і т. п., подібно, як це було і під час страйку в Дженерал Моторс, де неекономічні проблеми натрапляли на більші перешкоди, ніж такі як висота заробітної платні та пенсій. Цікаве, що це перший страйк працівників із спілки Об'єднані Автомобільні Робітники у Фордових фабриках впродовж останніх 20-ох років. Страйк почався о год. 11-ій перед полуднем 3-го жовтня.

Кількість затруднених досягнула рекордового стану у вересні 1961

Вашингтон. — Департамент праці сповістив, що кількість затруднених у ЗДА досягнула у вересні ц.р. рекордового числа 61,32.000 осіб, не враховуючи до цього фармерських робітників й осіб затруднених у сільському господарстві. Водночас із цим кількість безробітних і тих, що шукають праці, зменшилася на 450,000 до 4,085.000 осіб, значить до 6,8 процента всіх затруднених. Докладна статистика безробітних буде опублікована 10 жовтня ц.р. На незначне зменшення кількости безробітних вплинула погода у вересні, зокрема гураган Карла став причиною того, що яких 500.-000 осіб не змогло знайти праці у сільському господарстві. Загальна кількість затруднених, значить разом з фармерськими робітниками, зменшилася у вересні з 1,501.100 осіб до числа 67,038.000. В самому тільки сільському господарстві кількість затруднених зменшилася на 659.000 до 5,-666.000. На жовтень ц.р. сподіваються дальшої поправи в стані затруднених і зменшення кількости безробітних до нижче 4,000.000 осіб.

Секретар армії Стар проти зменшення армії у випадку поліпшення ситуації

Вашингтон. — Секретар армії Елвіс Дж. Стар, промовляючи на зборах Товариства Конференції Оборонної Орієнтації, заявив, що збільшені збройні сили ЗДА внаслідок берлінської кризи повинні такими ж залишитися навіть і тоді, коли б минулася берлінська криза, бо комуністична загроза вільному світові залишиться і надалі. Стар казав, що не вільно знов зменшувати збройні сили, як це зроблено після другої світової війни, а пізніше, після війни в Кореї, бо тоді знов комуністи були б в перевазі і загрожували б атакою на вільний світ. Секретар армії Стар казав, що збільшування начемних збройних сил зовсім не свідчить про те, що ЗДА не мають потрібної кількости атомової зброї, як це дехто думає. Стар мав на думці сенатора Маргарет Чейс Смит, яка недавно заявила, що наглє збільшування числа наземних збройних сил може свідчити про те, що ЗДА не мають великої кількости атомових бомб, які мали б бути головною обороною цієї країни.

Д-р М. Білан учасником наукового з'їзду в Австрії

Д-р М. Віктор Білан, професор стейтового коледжу Стефен Ф. Австін виїхав до Відня, щоб узяти участь у тринадцятому Конгресі Міжнародної Спілки Організацій Лісових Дослідів. Ціллю Конгресу є виміна нових ідей, досягнень і вислідів у лісовому дослідженні. Учасники Конгресу — це відомі наукові з цілого світу. Д-р Білан, який здобув американське громадянство 1956 р., і є членом професорської колегії від 1957 року, виголосить на Конгресі науково - дослідницький реферат. Крайовий Науковий Фонд призначив на цю ціль $1,200. Міжнародна Спілка Організацій Лісових Дослідів заснована 1891 р. Свої конгреси відбуває щоп'ять років в різних країнах світу. Офіційні мови конгресів: англійська, німецька і французька. Конгрес тривав від 10-17 вересня, а від 19-20 вересня учасники відбували прогульки по Австрії і мали змогу пригляунутися безпосередньо лісівництву тісї країни. Д-р Білан закінчив студії 1949 р. у Мюнхені (Німеччина), прибув до ЗДА 1950 р., продовжував студії на Дюк університеті на фордівській стипендії; ступінь магістра здобув 1954, докторат 1957.

ПЕТРО МЕЛЬНИК ВІДНОВЛЯЄ СВОЇ РАДІОПРОГРАМИ В НЮ ЙОРКУ

Ню Йорк. — Петро Мельник, відомий із своїх радіопрограм в цьому та інших містах Америки, відновляє тепер ці свої радіопрограми, що відбуватимуться тим часом, раз в тижні. Інавгураційна програма відбудеться вже в найближчу неділю, 8-го жовтня, о год. 9-ій вечером і д в тому часі відбуватиметься кожної неділі із радіовисильні WBNX на хвилі 1380.

През. Кеннеді, мабуть, поїде до Індії і Пакістану в березні 1962 р.

Равальпінді. — Пакістанський президент Мохаммед Аюб Хан заявив, що він сподівається продовжувати свої розмови з президентом Кеннеді, що їх почав у липні ц. р. під час своїх відвідин у Вашингтоні, в березні 1962 року, коли през. Кеннеді поїде до Індії і Пакістану. Аюб Хан, щоправда, застерігся, що подорож през. Кеннеді залежатиме від того, чи дозволить на неї нинішня німецько - берлінська криза. Пакістанський президент ствердив, що його розмови, переведені в липні в Америці, розвіяли багато його сумнівів та змінили в деякому його попередні погляди на американську політику. Він рішуче підкреслив, що тримувана від Америки військова допомога не буде вжита проти Індії, з якою Пакістан має затяжний конфлікт за Кашмір. Він заперечив теж, наче б можна внедовзі сподіватися поправи взаємин між Пакістаном і сусіднім Афганістаном, між якими 6 вересня ц. р. зірвано дипломатичні взаємини внаслідку прикордонних збройних сутичок з приводу території, замешкалої племенем патанів до якої має претенсії Афганістан. Пакістанський президент закинув Афганістанові, що афганські консуляти в Пакістані були центрами шпигунської акції та що пакістанські дипломати в Афганістані були вічно нападовані афганцями. До речі — такі самі закиди афганці роблять на адресу Пакістану.

Рада Безпеки ОН все ще не вирішила членства Мавританії і Зовн. Монголії

Об'єднані Нації. — Рада Безпеки Об'єднаних Націй зійшлась в минулий понеділок, щоб вирішити справу членства Мавританії і Зовнішньої Монголії, але цієї справи ще не розв'язала. Першою була на денному порядку Мавританія. Валеріян Зорін зажадав, щоб денний порядок переставити, бо — мовляв — Зовнішня Монголія зголосила своє подання до Об'єднаних Націй на кілька років раніше. Він недвозначно зазначив, що коли Зовнішня Монголія не буде прийнята до Об'єднаних Націй, то СССР зголосить „вето" проти прийняття Мавританії. Знову ж Вільний Китай заповів був, що він зголосить „вето" проти прийняття Зовнішньої Монголії, але африканські країни, крім Марокка, яке претендує на територію Мавританії, загрозили, що коли Вільний Китай заблокує Мавританії шлях до ОН, то вони „у відплату" голосуватимуть за прийняття до Об'єднаних Націй комуністичного Китаю і за викинення звідтіль Вільного Китаю. Французький делегат Арман Берар звернув увагу, що негайне голосування над членством Мавританії і Зовнішньої Монголії скінчиться двома „вето". Тоді представник Ліберії зголосив внесення на відложення засідання без визначення терміну, а представник Туреччини, який є президентом Ради Безпеки на жовтень місяць, заявив, що тому цілема спротиву, він засідання відкладає. Гадають, що за кулісами ОН дійдуть до якогось компромісу.

Канада вимагає рішучої акції проти пробних ядрових вибухів

Об'єднані Нації. — Канадійський міністер закордонних справ Говард С. Ґрін заявив в Генеральній Асамблеї в минулий вівторок, що в Торонто в Канаді ствердженo тисячекратно більшу радіяцію в атмосфері, аніж вона була перед останньою серією совєтських ядрових вибухів і хоч покищо той ступінь радіоактивних елементів ще не є загрозливий для людського життя і здоров'я, проте з продовжуванням отаких експериментів він збільшиться настільки, що ця загроза стане гострою. Він домагається рішучої акції від Об'єднаних Націй, щоб примусити Совєти та взагалі всі атомні держави негайно зупинити всякі ядрові експерименти. Берлін — казав він може почекати, бо те питання не є таке для життя і здоров'я цілого людства акутне, як атомова загроза і тому справа ядрових експериментів не може чекати. Він домагався взагалі більшої ролі для Об'єднаних Націй в розв'язуванні цілої проблеми Німеччини і Берліну та, конкретно, пропонував, щоб Об'єднані Нації перейняли на себе обов'язок „інтерналізувати" Західний Берлін з перенесенням туди частинно агенції Об'єднаних Націй та з гарантуванням тамошньої свободи і свобідної комунікації. Ту думку підтримав представник Пакістану. Зате представник Савді Арабії пішов ще далі й запропонував створення „двох Німеччин". Взагалі в Генеральній Асамблеї промовляло вже 34 промовців в генеральній дебаті. Якщо всі захочуть говорити, то з уваги на зріст членських держав до 100 — генеральні дебати протягнуться ще яких 10 днів.



БАРИКАДИ В БЕРЛІНІ. Американські вояки в Берліні будують барикаду з мішків з піском біля американського контрольного пункту переходу до Східного Берліну на відомій Фрідріхштрассе. Барикаду збудовано для охорони евентуальних втікачів із східної частини Берліну після того як комуністична поліція почала стріляти на групи втікачів, що вже була перейшла на територію західного сектора.

МАЛІ КРАЇНИ ГОТОВЛЯТЬ КОМПРОМІС В СПРАВІ НАСТУПНИКА ГАММЕРШИЛДА

Об'єднані Нації. — Група малих держав, а саме Аргентина, Бірма, Венесуеля, Мехіко, Судан, Норвегія і Етіопія виготовили такий проєкт компромісу, який має шанси вивести із сліпої вулиці справу вибору наступника трагічно померлого генерального секретаря Об'єднаних Націй Даґа Гаммершилда. Ці держави відкинули проєкт самого Гаммершилда, який — щоб протидіяти совєтським атакам на структуру керівництва Об'єднаних Націй — піддав був думку, щоб генеральний секретар сам призначив собі, як дорадче тіло, п'ятьох політичних заступників. Спірним справами є ще тепер такі подробиці: СССР настоює, щоб передусім ЗДА, Англія, Франція і СССР зараз погодилися на особу такого тимчасового „керівника справами Об'єднаних Націй" без титулу генерального секретаря, і щоб його вибір перейшов через Раду Безпеки, де СССР має право вета, а щойно потім був затверджений Генеральною Асамблеєю; далі, СССР настоює, щоб той кандидат ще перед своїм вибором назвав отих 5-ох своїх заступників і дорадників, що їх він засхоче призначити. Спірною справою є теж, чи зобов'язується відповідною формулою того тимчасового фактичного генерального секретаря до обов'язку консультуватись в кожній важливішій справі з своїми заступниками, чи залишити йому вільну руку, або він захоче робити це. Невідомо теж, чи прийматиме регіональний принцип для вибору тих заступників. Совєти пропонують, що такими п'ятьма заступниками були б по одному від Заходу, від комуністів, з Азії, Африки і Південної Америки. ЗДА й інші вільні країни противляться всьому, що спутувало б руки і рухи такого майбутнього фактичного генерального секретаря, вони звертають теж увагу на першенство щодо персональних кваліфікацій дорадників генерального секретаря, а не щодо їх регіонального походження. Загально думають, що з-посеред таких 5-ох заступників трьома найпершими були б американський мурин др Ралф Банч, довголітній заступник обох колишніх генеральних секретарів, Тригве Лі і Даґа Гаммершилда, індієць Чакраварті Нарасімган і москаль Георгій Аркадієв, а до них прийшов би ще отин африканець і один південний американець, але не є виключене, що новий тимчасовий генеральний секретар хотів би поширити апарат свого Секретаріяту на нових 5-ох своїх політичних заступників. Він урядував би до квітня 1963 року, коли за чартером ОН кінчається каденція померлого Даґа Гаммершилда і треба статутово обрати нового постійного генерального секретаря. Тоді Совєти дістануть нагоду для поновлення атак проти теперішньої структури Секретаріяту ОН і за призначення „тройки" секретарів, щоб спаралізувати апарат ОН, або підпорядкувати його Москві.

В Альжирі масово арештують правих французьких змовників

Альжир. — До Альжиру вислано з Парижу з спеціяльними уповноваженнями фахівців із тайної поліції, які швидко виявили багато позаробіття підпільно - революційної Тайної військової організації, очолюваної засудженим на смерть генералом Раулем Саляном. Внаслідку переведено низку сенсаційних арештувань, які б'ють по стрижні тієї організації. Між іншими, арештовано в його канцелярії, в головному державному будинку в Альжирі одного з начальників поліції в Альжирі, який належав до змовників та видавав приказами тих поліційних старшин, які були заангажовані в поліційній акції проти тієї організації. На цій підставі недавно поміж тим поліційним достойником а терористами, теж поліційного урядовця, як теж 20 інших осіб, що стояли в зв'язку з тією підпільною організацією. Схоплено вкраденe з військових складів вантажне авто з вантажем зброї і вибухових матеріялів, везених для тієї організації французько - альжирських змовників; арештовано водія і двох конвойних вояків, дезертирів з армії. Переведено теж численні арештування в рядах армії. Викрито теж кімнати „для слідства і суду" тієї тайної організації — на терені манастиря, оточеного виноградником, що є власністю одного французького сенатора; арештовано його сина. Все ж, не схоплено ще голови організації, названого генерала Раула Саляна, але поліція натякає, що впала на слід його кривівки. Арештовано теж посередника французько - альжирські терористи вбили двох поліційних комісарів в Альжирі.

У СВІТІ

● **У Гані** президент Кваме Нкрумах видалив шістьох міністрів, з яких два були західньої орієнтації, та настановив на їх місце самих звеличників Москви і комуністичних реформ. Ці зміни в уряді вважають дальшим відхилом Гани під проводом її диктаторського президента, в сторону комуністичного бльоку. Нкрумах на з'їзді невтральних країн в Београді був разом з Тітом, лідером прокомуністичного бльоку, а тепер на Генеральній Асамблеї ОН Гана йде цілком по лінії совєтської закордонної політики. Це не шкодить їй, старатися за новою фінансову допомогу від ЗДА.

● **Папа Іван XXIII** видав до всього католицького світу заклик, надрукований на цілій сторінці „Оссерваторе Романо", щоб католики шанували вервицю і з вервицею в руках відмовляли молитви за світовий мир.

● **У Греції** три американські „пластуни (скавти), всі 14-річні хлопці, з них один син американського бизнесмена, другий американського військовика, що живуть в Греції, а третій, що приїхав туди з відвідинами, перейшли в минулу суботу 26-милевий шлях з Маратону до Атен впродовж шістьох годин і 26 хвилин. Це новий рекорд маратонського бігу для аматорів. Професійні легко - атлети бігуни пробоблювали вже той шлях в коротшому терміні. Незнаний з прізвища грецький вояк, який в 490 році пер. Хр. біг з Маратонського бойовища до Атен, щоб сповістити про перемогу над персами, впав із виснаження трупом в Атенах. Не записано, в якому часі він переборов ту віддаль.

● **До Західного Берліну** прибули 23 посадники американських міст, що репрезентують 110 мільйонів американців, та привезли 300 заяв солідарности з берлінцями в їх боротьбі за свободу проти комуністичного поневолення. Американські посадники вписались до „золотої книги" в західньо - берлінському ратуші та їздили по місті і вздовж кордону, що його штучно встановили комуністи.

● **Совєтський маршал Іван Конєв** переслав за посередництвом команданта в Східньому Берліні полк. Андрея Соловйова ноту протесту і „перестороги" західнім військовим комадантам в Західньому Берліні проти скріплення західньо військових стеж на суходільних шляхах між Західнім Берліном та Західньою Німеччиною. Ці скріплені стежі їздять по тих шляхах від інциденту в минулому тижні, коли-то віменцькі комуністи зупинили і впродовж 10-х годин притримували 2-х американських вояків, які їхали „джіпом" по тій автостраді.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25.—Jersey City and Foreign Rates:: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N.J

Допомога закордонові

Прийнявши минулого тижня найбільш контроверсійний закон про допомогу закордонові, 87-ий Конґрес долучив до нього клявзулю: уділювати ту допомогу країнам, „які поділяють погляд З'єдинених Держав на світову кризу". Ця коротка клявзуля тісно пов'язана з палкими дебатами, що велися над тим законом під аспектом внутрішньої і закордонної ситуації. Як щороку, так і тепер вказувано, що коли з браку фондів не можна розв'язати цілої низки найболючіших внутрішніх проблем — як справи безробіття, лікарської допомоги старим людям чи задовільної будови шкіл, — то годі витрачати більйони для чужих країн. Цьому арґументові протиставлено ще переконливіші арґументи, що уділювана допомога закордонові сторицею оплачується Америці, бо дає змогу скріпитися різним союзним країнам настільки, що вони самі всилі оборонитись проти комуністичної аґресії, без безпосередньої інтервенції ЗДА. Далі, що піднесення економіки й культури в різних країнах робить ті країни відпорнішими на комуністичну інфільтрацію, і що велика частина інвестованих у формі коротко- і довготермінових позик грошей вертається, а доставлювана до тих країн зброя, товари та матеріяли, вироблювані в ЗДА, зменшують безробіття.

Отож, конечність продовжувати допомогу закордонові визнає велика більшість в обох палатах Конґресу. Всі президенти, з обох партій, зголошували після останньої війни такі законопроєкти. І в цьому, 87-му Конґресі лідер республіканської меншости в Сенаті, сен. Еверет Дірксен з Іллиною, рішуче підтримав законопроєкт през. Кеннеді. Але поважні розбіжності існують щодо висоти допомоги і щодо її характеру та країн, яким ту допомогу уділяється. Досвід виявив, що плян Маршалла врятував Західню Европу від господарської руїни і створив з неї антикомуністичний бастіон. Допомога, уділювана Еспанії, Туреччині, Греції, Іранові, Пакістанові, Японії — дала подібні благодатні наслідки. Але водночас виявились жалюгідні приклади, коли буквально більйони долярів даровано країнам, які під формальним плащиком невтралізму всебічно підтримують совєтську і комуно-китайську закордонну політику, ба, в своєму нахабстві доходять до того, що, беручи величезні суми від ЗДА, водночас атакують ЗДА нарівні з комуністами. Найбільші застереження викликає допомога, уділювана Америкою безпосередньо деяким комуністичним країнам, як Юґославія і Польща. Надія на те, що такою допомогою ті країни економічно, отже й політично унезалежняться від Москви, зазнала в цьому році яскравого заперечення. Тіто, диктатор Юґославії, яка дістала вже понад більйон дол. від ЗДА, на недавній Беоґрадській конференції невтральних країн був, разом із „невтральним" ґанським диктатором Кваме Нкрумахом, лідером того лівого крила учасників, яке провело резолюцію з затавруванням американської політики супроти Куби, але не знайшло навіть слова догани на адресу Москви за відновлення атомових експериментів. Комуно - польський диктатор Владислав Ґомулка старається дістати від ЗДА нову 300-мільйонову харчову позику, але водночас кричить про „американський імперіялізм". У Ґвінеї прийшов до влади комуніст д-р Чаді Джаґан, якого дружина була зареєстрованою комуністкою в Цикаґо і який відразу заявив, що він — „невтральний" і буде старатися за фінансову допомогу від ЗДА. У згаданій Ґані усунено з уряду останніх сяк-так прозахідніх міністрів, а большевицькі „дорадники" і „техніки" займають там ключові становища в господарстві. Водночас мільйони, кинені до Ляосу і Південного В'єтнаму, не врятували цих країн від комуністичної аґресії.

Тому нічого дивуватись, що Конґрес передусім зменшив суму $1,800.000.000, що її жадав през. Кеннеді, до $3,914,600.000, і — далі — зобов'язав Президента бути обережнішим із видаванням більйонів долярів американських податків — комуністам та їхнім поплентачам, ворогам Америки.

Не тільки Бабин Яр

Широкий розголос і багато коментарів у пресі всього світу викликав вірш 28-літнього совєтського поета Євгенія Євтушенка під назвою „Бабій Яр", надрукований у московській „Літературній Газеті" з 19 вересня ц. р. Набрав цей вірш широкого розголосу, з одного боку, як виступ проти російського антисемітизму, а з другого передусім тому, що його гостро засуджено в органі письменників РСФСР „Литература и Жизнь".

Основним мотивом Євтушенкового вірша є Бабин Яр, околиця Києва, відома з кривавої масакри київського населення, головним чином жидів і українців, учиненої гітлерівськими окупантами в 1941 році. Стверджуючи, що над Бабиним Яром ще й досі немає пам'ятників, що там тільки „стрімке урвище, наче грубий надгробник", лише „шелест диких трав і грізно споглядають дерева", поет виступає у своєму сильному й оригінальному, як на совєтську мертвеччину, вірші із гострим осудом антисемітизму взагалі і російського зокрема. Пригадавши важкі випробування жидівського народу в Єгипті і під римським пануванням, пригадавши Альфреда Драйфуса й Анну Франк, двох найбільш відомих жертв европейського антисемітизму в останньому сторіччі, Євтушенко таврує й антижидівські погроми в Росії до революції, організовані пропаґаторами гасла „Бєй жидов, спасай Росію", членами ославленого „Союзу Русского Народу". Наприкінці, ідентифікуючи себе з тисячами тисяч замордованих і стверджуючи, що він сам не жид, що „жидівської крови немає в крові моїй", Євтушенко заявляє, що „'Інтернаціонал' хай прогримить тоді, коли навіки похований буде останній антисеміт на землі". Ніяких згадок про совєтський антисемітизм у вірші Євтушенка немає, і натяком на його наявність можна вважати хіба те, що досі не поставлено пам'ятника над масовою могилою жертв в Бабиному Яру. Все ж таки, „Литература и Жизнь" затаврувала цей вірш, як „спробу знеславити русский народ", а інші совєтські літературні журнали назвали поета „пігмеєм - космополітом", який свідомо замовчує, що „КПСС була все ворогом антисемітизму".

Не зважаючи на такі нібито конкретні закиди, причини офіційного походу проти Євтушенка куди глибші. Справа не тільки в антисемітизмі. Своїм віршем про Бабин Яр Євгеній Євтушенко, російський поет за мовою і національністю, хоч і з українським прізвищем, вдарив у саму основу совєтської народовбивчої системи. Стверджуючи, що ніхто не будує пам'ятників над масовими могилами в Бабиному Яру, Євтушенко пригадав мимоволі ганебне ставлення совєтського режиму до цього місця страхітливої трагедії, яке виявилося в намаганні побудувати там парк розваги і відпочинку і закінчилося у висліді започаткованих меліораційних робіт жахливою катастрофою 13-го березня ц. р., жертвою якої впало 145 осіб — згідно з совєтськими даними. Віршем про Бабин Яр, відсвіжив поет у пам'яті українців і поляків теж страхітливі масакри, вчинені совєтським режимом над тисячами людей у Вінниці, в Катині і в багатьох інших місцевостях СССР, слід яких большевики намагалися приховати, будуючи на місці масакр „парки розваги" або засаджуючи ті місця лісом. Віршем „Бабій яр" Євтушенко пригадав також відому всьому світові істину, що моральними співучасниками здійснених гітлерівськими нацистами погромів над жидами були самі ж большевики, які в 1939 році підписали пакти приязни з Гітлером, а в 1941 р. залишили без будь-якої пересторги жидівське населення на неминуче знищення гітлерівським когортам, відомим уже із своїх масакр 1939-41 років у Польщі і інших країнах Европи.

Б. Галайчук

ДОН АРТУРО ФРОНДІЗІ

Буенос Айрес. Фрондізі — одна з найцікавіших, найбільш дискусійних постатей сучасної Латинської Америки. Для одних він „вислужник" вашинґтонського державного департаменту, для інших — замаскований невтраліст, що створив разом з Жаніом Квадросом вісь Арґентина - Бразилія, з правдоподібним продовженням до Гавани. Для одних він „олігарх", що виграв вибори, цинічно спекулюючи лівими гаслами, для других — криптокомуніст, що ховається під олігархічною маскою. Важко сказати категорично, яка з цих суперечних версій правдива, „що в нім сидить" насправді.

Єдине певне, що всі ці думки можна висловлювати з повною свободою, тобто, що Фрондізі цілком реставрував режим ліберальної демократії, який вже досить давно вийшов був з моди в Арґентині. Слід пригадати, що від 1930 року панували там консерватисти, виключно завдяки грубим виборчим надужиттям (що його вони звали „патріотичним ф а л ьшуванням виборів"), 1943 року прийшов націоналістичний уряд, а 1946 року нове видання теж-демократії — перонівське. Нічого дивного, що після таких довгих „ферій" арґентинська демократія, сказати б, вийшла з вправи, що рівень парляментаризму тут дуже скромний, що в тутешньому політичному словнику не фіґурує таке поняття як „опозиція його масстату", тобто позитивна, творча опозиція; що політична боротьба нагадує скоріше „кач", ніж лицарський двобій, як то водилося до 1930 року, і що у поняття права демократичної критики вкладається доволі дивний зміст.

Один американський журналіст, якого Перон запевняв у демократичності свого режиму, поставив недискретне питання: чому в Арґентині виарештувано о п о зиційних журналістів? „Це прикро, — відповів Перон, — але що робити, коли вони мене зневажають?" — „Коли б Айзенгауер заарештував усіх тих, хто його зневажає, — відповів журналіст, — не стало б місця в американських в'язницях". Перонові не залишалось нічого іншого, як прийняти це за добрий жарт, дармащо була це чітка дефініція різниці між традиційною демократією і т. зв. „хустіціялістичною". Труман міг порахувати зуби журналістові, який образив його, чи пак його дочку, але не міг замкнути його до холодної.

Чимало води проплило з того часу і в Потомаку і в Ріо де ля Плята — сьогодні арґентинська ліберальна демократія вже далеко пішла вперед, коли йде про ортодоксальне пошанування свободи думки. Фрондізі терпеливо „ховає до кишені" образи, про які ніколи й не снилося Айкові чи якомунебудь іншому мешканцеві Білого Дому. Наприклад, минулого тижня в журналі „Пресенсія", що є виразником опінії католицько - націоналістичної крайньої правиці, появилася передовиця під досить цікавим заголовком: „Чи комуністичний аґент може бути президентом Арґентини?"

Автор передовиці не обмежується натяками, а дає конкретну відповідь: „Арґентинці мають повне право поставити питання: доки маємо терпіти панування комуністичного аґента? Правда, хтось може покликатися на леґалістичний арґумент: адже теперішнього президента вибрано у вільних виборах. На це відповідаємо: невже існує закон вищий, як фактичне добро держави й народу?" Іншими словами, „Пресенсія" явно і славно твердить, що Фрондізі — комуніст і що громадяни мають право й обов'язок його скинути. Теза досить небезпечна в Латинській Америці, де збройні сили мають змогу кожночасно викинути президента з сідла — і де такі речі не раз траплялись. Не зважаючи на це, Фрондізі ніяк не зареаґував на цю статтю. Але зареаґував архиєпископ Буенос Айресу, тому, що головний редактор „Пресенсії", Менвісю, є священиком і дістав канонічний дозвіл на редаґування; архиєпископ припинив той дозвіл на три місяці.

„Спадщинне о б т яження" Фрондізі досить неприємне: його три брати марксисти. Одного з них можна вважати мучеником за ідею: через свої марксівські переконання він утратив посаду в столичній міській управі. Другий, професор філософії, ректор столичного університету, під претекстом симпатій до Перона, усунув з професорського складу католиків і передав університет в руки комуністів та комунофілів; цю політику веде він дуже спритно, заперечуючи будь-який свій зв'язок з комунізмом. Третій брат грає у відкриті карти: як професор університету в Ля Пляті, викладає державне право згідно з доктриною Карла Маркса.

Лише четвертий брат, Артуро, не має так прикро обтяженої картотеки. Стверджено лише, що він у минулому боронив комуністів перед карним судом, а дехто додає, що оборонців вишукувано лише з-поміж членів паракомуністичної організації. Це — лише гіпотеза, не доказ. У минулому, включно з виборчою кампанією, він обстоював соціялізацію арґентинської економіки і „оборону національного майна проти чужого капіталу", тобто його виборча програма була діяметрально протилежна до теперішньої практичної політики. Але такі тенденції є в Латинській Америці виявом економічного націоналізму, і тому немає причини записувати їх на марксівське конто. До речі, теперішній венесуельський президент Бетанкур був замолоду куди лівіший; за його словами, це своєрідна молодеча недуга латиноамериканської інтеліґенції, яку переходить більшість студентів, „немов шкарлятину".

Під час виборів голосували за Фрондізі комуністи, але голосували також пероністи і фракція націоналістів - католиків, очолена проф. Морісом Амадеом, теперішнім арґентинським представником при ОН. Комуністи голосували „на збитки" — розраховуючи, не без основи, на те, що суперник Фрондізі, Бальбін, мав за собою велику, добре зорганізовану партію — тому давав кращі вигляди на стабілізацію арґентинської дипломатії — і, тим самим, менші вигляди для комуністичної підривної роботи.

Треба признати, що лівиці куди легше редаґувати акт обвинувачення проти Фрондізі, ніж правиці — все одно, чи йде про міжнародну, чи про внутрішню політику. Хоч як не подобається нам невтралістичний зворот у зовнішній політиці Фрондізі, зворот, який ми гостро критикували у попередніх дописах, його можна пояснити зовсім невинними мотивами: Фрондізі занадто загнався вперед у підтримці протикастрівської політики Вашинґтону, тому зробив крок назад, щоб не наражатися на ізоляцію. У міжнародній політиці дуже невигідно плисти проти хвилі, а сьогоднішня латиноамериканська опінія щораз більше орієнтується вітрами, що віють з Гавани.

Ще трудніше склеїти акт обвинувачення на внутрішньополітичній площі. „Пресенсія" здавна твердить, що Фрондізі веде „олігархічну" політику лише на те, щоб довести робітництво до розпуки і пхнути його в обійми комунізму. Це можливо, але доказу на це немає: адже так само поводяться олігархи чистої крови, які стоять поза всякою підозрою. Тобто немає основи записувати Фрондізі на карб те, що записується капіталістам на рахунок звичайної короткозорої захланности. Дуже сумнівна річ, чи Фрондізі міг би сьогодні вести іншу соціяльну політику. Пероністи підтримали його у виборах, але опісля проголосили йому безпощадну війну; в день його перших відвідин у Вашинґтоні, в січні 1958 р., пробували підняти збройне повстання, щоб дискредитувати стабільність арґентинського уряду в очах Волл Стріту і таким способом знеохотити американців до інвестицій в Арґентині. В таких умовинах Фрондізі не залишалося нічого іншого, як спертися на колах, які єдино готові були до співпраці — і плисти в капіталістичному ф а р в а т е р і. Приймаючи логіку „Пресенсії", можна б доказати, що Сталін зліквідував НЕП лише на те, щоб довести совєтське робітництво до розпачу і опісля пхнути його в обійми західніх інтервенціоністів.

І. К-ч.

СУМНІ ВІСТІ З УКРАЇНИ

Недавно я мав нагоду говорити зі старенським, 75-літнім українцем, що ще малою дитиною прибув до Америки. Працював він тут тяжко, „шпарував", оженився, дітей не мав, овдовів. Має дім, а може й два, має гроші.

У Галичині не так давно померла його сестра, залишивши доньку, якій він все посилав пакунки. І ось захотілося йому побачити ту племінницю, ту країну, де він народився, рідне село. І в кінці липня поїхав. Група туристів, з якою він вирушив, складалася з 30 осіб, переважно з Галичини, лише кілька з Волині, всі старші віком, всі — робітники.

У Києві поселили їх в готелі. На обід давали борщ, досить смачний, м'ясо то з картоплею, то з капустою. „А от хліб житній, — каже він — був до нічого: довгий, присадкуватий, запалий і гливкий. А білого хліба я не бачив ні в Києві, ні в Запоріжжі, ні в Ужгороді, ні у Львові. Всюди був однаковий — чорний і гливкий... На вулицях Києва чув я лише російську мову... Тому раз, вийшовши з готелю, спинився, закурив „Кемеля" та й питаю одного прохожого: „Як називається це місто?" — „Київ," — каже він. — „Київ? — перепитав я. — Та ж Київ на Україні, а тут, чую, всі говорять по-російськи"... — Оглянувся, а біля мене вже кілька людей зібралося. Я почастував їх цигарками. Хтось сказав, що російська мова — це урядова мова. А один представився, що він учитель і навчає в школі російської мови. Вулиці в Києві чисті, багато квітів, кущів, на деревах таблички, з написами, що пояснюють, як ті дерева називаються.

„У рідному селі, — продовжував мій знайомий, — я знайшов дочку моєї сестри. Живуть вони бідно, мають одну корову, пасуть її по ровах на мотузку, за корову мають давати до колгоспу молоко, а як корова не доїться, то молоко десь купують, а дати мусять. Мають маленький город і кілька курей. Одягнені мізерно, але в кожній хаті є радіоголосник, який говорить лише за комуну та пригадує, коли треба йти на працю.

Доярки ідуть до колгоспу о 3-ій годині ранку. Спершу чистять корів, годують, а опісля доють вручну. На одну доярку припадає 12-15 корів. Доять три рази денно, після першого та другого доєння ідуть на дві години додому, а вертають о 9 год. вечора. За день праці дістають 2 кілограми зерна. Тяжко з паливом, тяжко вигодувати власну корову. Люди потайки ходять на колгоспні бурякові плянтації, щоб наломити у верету по кілька кілограмів листу. Взагалі ходити їм приходиться багато, бо коней немає.

Коли я приїхав, — розповідав мій знайомий, — то було вже по жнивах. Що мене здивувало: в колгоспі молодих чоловіків майже нема, хібащо на тракторах та тягарових автах, а працюють лише жінки та старики. Жінки виглядають дуже виморенеми. Ставили в одному місці нову хату з цегли, то всю мулярську роботу виконували жінки. Такого дива я ще ніде не бачив".

„Спав я кілька днів у племінниці. Одного вечора зайшла молода жінка —доярка. Стали про щось говорити, а вона все тре свої руки. „Болять... тяжко доїти?" — спитав я. Вона подивилася на мене, щось ніби хотіла сказати і — заплакала. Ще одне диво зауважив я: в крамницях немає паперу до пакування. Люди приносять з собою торбинки, і продавець на муку кладе м'ясо, яблука і все інше. Я пішов купити дітям цукорків, то були лише білі, маленькі, як горох. Назагал товару дуже мало, була, правда, бочка з пивом. Продавець робив усе помалу і якось без охоти. Племінниця пояснила мені, що продавців оплачує держава, а тому за покупців вони не дбають.

Треба сказати, — продовжував мій знайомий, — що совєти мудро формують партії туристів. Вони питають, коли хто прибув до Америки, якого роду, чи ввесь час працював. Тому, вітаючи нас на початках, так і казали: „Ми дивимося на вас, як на своїх, бо ви знаєте біду". До моєї партії належали самі старики і тому нас пускали на села... — „Ну, а чи бачили ви церкви?" — запитав я. Він усміхнувся: „Взагалі бачив мало, але в тому селі, де живе моя племінниця, церква є. Чиста, помальована і знадвору і зсередини. Є й священик, православний..." Я зрозумів його, що церква також урядова, — як і радіо...

„Возили нас пароплавом і до Канева на могилу Тараса Шевченка. Іти по сходах до могили високо, а могила прибрана, обложена полірованим камінням, обсаджена квітами. Вони хочуть зробити з нашого Шевченка свого, пролетарського поета. Було багато народу, переважала російська мова".

„За той час, як я був у селі, — пригадував мій знайомий, — я ні від кого не чув про те, що діється в світі, про політику. Говорили лише про роботу та нестатки. Радіо або грало веселі марші, або славило комуну, або наганяло до праці".

„А чи хотіли б ви там жити?" — спитав я наостанку — „Та де! — аж здивувався старенький. — Навіть питати про це смішно!".

П. А.

„Великий Жовтень" у Мюнхені

Десь на сході за залізною завісою муштруються дивізії Совєтської імперії, гудуть мотори бойових літаків і дуднить земля від вибухів атомових бомб. Однак, всі ці страхіття не перешкодили баварській столиці влаштувати своє чергове „Жовтневе свято".

Ясний, теплий, сонячний день — неділя 24 вересня — прийшов для учасників Жовтневого свята неначе на замовлення. Це свято триває в Мюнхені два тижні. Учасники в урочистому поході прибули з шістьох европейських країн, у тому числі з Франції. Єпископ Люрду порадив мешканцям села Сент Жюніян, що лежить недалеко зруйнованого німецькими нацистами села Орадур, вислати групу в національних строях до Мюнхену на свято Жовтня. Появу цих французів привітали німці в баварській столиці як символ примирення двох націй.

Аж 110 мальовничих груп, разом до 5000 учасників, пройшло вулицями й площами Мюнхену в народних строях. Ось виступає група в старовинних лицарських шоломах і панцерах, на добрих конях „лицарі" озброєні мечами і списами. Далі тирольці тягнуть стару гармату з 1809 року, коли людність цієї австрійської провінції давала відсіч армії Наполеона.

Значну частину походу Жовтневого свята займали групи в національних убраннях із німецьких областей, що лежать за залізною завісою. Оплески глядачів викликає дальша група: на великому тягаровому авті лежить сніп жита, а його молотять в три такти ціпами дебелі молотники. Поряд стоїть віялка, яку четвертий молотар крутить мовби на току.

Похід прямує до „Лук". Попереду їде голова міста д-р Фоґель із своїм попередником Віммером. Там на „Луках", біля статуї Баварії уже все приготовано для бенкету: бочки пива, печені кури, всякого роду ковбаси, ласощі. Гримить духова музика, але гомін людських голосів змагається і з найгрімкішими трубами.

Чого так захоплюються німці в Мюнхені святом Жовтня? — Я поставив це питання одному давньому мешканцеві баварської столиці і пригадав, що діється в Берліні, де збудовано „мур плачу", який відділяє свободу від рабства. „Хочемо забути сучасність і не хочемо думати про невеселу будучність", — була відповідь. Отже, "felix Baiuvaria, bibe!" — пий, щаслива Баваріє...

СОПІЛКА

Є в хлопця вербова сопілка,
Хороша його трудівниця.
Заграє над лісом, мов
бджілка,
Аж в легіня погляд
іскриться.

А вийде кохана із хати —
Поставить забувши відерця...
І слухають сиві Карпати
Розмову сопілки і серця.

Є. ТИТИКАЙЛО

Лев Ясінчук

В НЕЗАБУДЬ СУЩИМ І ГРЯДУЧИМ ПОКОЛІННЯМ

(У 80-РІЧЧЯ „РІДНОЇ ШКОЛИ")

(13)

Проти всіх цих переслідувань боролася „Рідна Школа" — Централя й її філії, а то й окремі школи та їх директори рекурсами, меморіялами, депутаціями, але — все надаремне. Тоді почала „Рідна Школа" замість н а р одних шкіл, переводити т. зв. „збірні лекції" на основі австрійського закону. Такого роду лекції переводилося в сотнях сіл, але й тут не обійшлося без кар, без жандармів, без плачу дітей. Все ж таки загальний балянс тих шкіл залишився в сумі 47, не зважаючи навіть на особисті кари на вчителів за те, що займались „протидержавною роботою"!

Треба пригадати, що за кілька років перед другою світовою війною існували приватні народні школи в Кракові й Відні. В останньому році перша мала 28 дітей, а друга 33. Обидві вони стояли під опікою „Рідної Школи" і в обох не тільки вчили говорити, читати й писати по-українськи, але також уладжували дитячі прилюдні виступи, що тісніше об'єднували батьків. В краківській школі була й дитяча струнна оркестра. Разом з вісьмома школами „домашнього навчання" піднесли вони загальне число народних приватних шкіл до 41.

Про вагу вчительських семінарій вже була мова. Не зважаючи на особливі труднощі в заснуванні тих шкіл, „Рідна Школа" не спускала з ока їх пекучої потреби. До семінарій, що існували з часу війни (Коломия, Тернопіль), відновлено 1920/21 р. дівочу семінарію у Львові, 1919-20 року, мужеські семінарії в Станиславові, Стриї й Самборі. Крім того були семінарійні курси в Долині, Калуші (коедукаційні, закриті 1924 р.). Для багатьох учнів і учениць, що не закінчили тих шкіл і вернулися живими з війни, „Рідна Школа" створила матуральні курси (Львів — 50, Яворів — 13, Копичинці — 19). На час ферій у 1921 році зорганізовано ще й курс для провідниць захистів і захоронок.

Ще в часі шкільних ферій звернулася Управа „Рідної Школи" з умотивованим листом і всякими прилогами до міністерства освіти у Варшаві з просьбою дати дозвіл на відкриття вчительської семінарії у Винниках, біля Львова. Дозвіл не приходив, і Управа „Рідної Школи", вважаючи, що її просьба була правно й формально вистачальна, наказала з початком 1923-24 шк. року відкрити перший рік семінарії, додержуючи всіх постанов закону. Та вже 28 жовтня того року адміністраційна влада закрила школу, залишаючи без відповіді всі рекурси й протести.

Великим лихом була заборона для українців - учителів державних середніх шкіл учити в приватних семінаріях (напр., у Самборі — Іллі Чижові, Володимирові Воляньському, Степанові Гуравському). За ведення урядування в українській мові усунено директора школи в Станиславові, М. Девосира. Щоб недопустити зросту числа українських вчителів, міністерство освіти видало 2 січня 1923 р. розпорядок, що дуже загострював іспити в семінаріях для екстерністів. Львівська шкільна влада виконала цей розпорядок так, що 102 учениць українських семінарійних курсів у Львові, Стриї й Тернополі не допустила до іспиту зрілости.

Не краще стояла справа з приватними україн ськими гімназіями. З постанням Польщі було їх у Східній Галичині 10 з 1652 учнями, в тому українців 1527. Не зважаючи на переважаюче число польських державних гімназій, було ще 40 польських приватних шкіл з дивним складом учнів: 4054 українців, 146 поляків, 3858 жидів, разом 8058. З початком наступного року число українських приватних гімназій збільшилось на 12 з 57 клясами, 95 учителями і 1802 учнями. Але й це невистачальне число при недостачі державних гімназій було сіллю в оці польського громадянства. В Радехові існували вже 3-ий рік приватні українські гімназійні курси, що мали вже в 1923-24 р. 3 кляси. Нараз доглянули поляки, що директор тих курсів, о. д-р Пеліх, мав усього один рік служби в державній гімназії, а припис вимагав два. Отже, школу закрили, 60 учнів позбавили права навчання, і всі правні заходи зостались без успіху. Кружок „Рідної Школи" в Грималові мав теж гімназійні курси від 1922 р., де навчали три кваліфікованих учителі. Учні добре вчилися і успішно складали іспити в державній гімназії в Тернополі. Але в жовтні 1923 р. без причини прийшла заборона вести ці курси. Вчителі названих курсів рішили прийти з поміччю учням і почали далі вчити їх вже не збірно, але групами по 5-7 осіб. За це староство покарало керівника тих курсів 14-денним арештом. Короткий декрет про розв'язання гімназійних курсів у Добромилі видав староста з таким додатком: „Взиваю керівництво безпроволочно заперестати навчання під загрозою карних наслідків і закриття льокалю". Допускаючи, нарешті, як невідхильне лихо, існування приватних українських гімназій, польська влада шкірила зуби проти надавання тим школам права прилюдности. І коли нагляд над українськими приватними гімназіями доручено виключно інспекторам - полякам, то україножерний щоденник „Слово Польське" писав: „Теперішній час порішить, чи й на будуче смішні рускі гімназії дістануть право прилюдности..."

Одним з засобів, що їх поляки вживали для поборювання українських приватних гімназій та семінарій, було усування без найменшої причини кваліфікованих учителів, навіть тих, що працювали в тих закладах ще з-перед першої світової війни. Для прикладу, Львівська кураторія стверджувала в листі з 4 березня 1924 р., що вчителі Міхал Сонсвіцький, Ян Велихорський, Олекса Грициниин і Роман Міхняк „як давні вчителі державних шкіл не потребують окремого дозволу на навчання в приватних гімназіях", а все ж таки „кураторія була б схильна дозволити на затруднення тих учителів в приватних гімназіях тільки під умовою, якщо політична влада заявить авторитетно, що вони будуть виховувати довірену їм молодь у польському державному дусі". Заборонено теж учителям державної гімназії в Станиславові вчити в українській гімназії, бо її управа веде урядування в українській мові. Тим самим розпорядком здержано право прилюдности тій школі.

ЖОВТЕНЬ — МІСЯЦЬ ФОНДУ „ВЕСЕЛКИ". ДОПОМОЖІТЬ „ВЕСЕЛЦІ" ПРОЯСНИТИ ДУШУ УКРАЇНСЬКОЇ ДИТИНИ! ВИШЛІТЬ СВОЮ ПЕРЕДПЛАТУ І ЩЕДРУ ПОЖЕРТВУ НА ЇЇ ВИДАВНИЧИЙ ФОНД!

Шевченківські дні в Параґваї

Об'єднане в „Просвіті" українське громадянство Параґваю урочисто вшанувало сторічну річницю з дня смерти Пророка й Співця України великого Тараса: 19 березня відбулася панахида й академія у філії „2. Є" колонії „Фрам", 26 березня — теж саме в філії „4. Ц" колонії, а 2 квітня — у філії містечка Кармен - дель - Парана. Панахиду в філії „2. Є" й у Кармені відправив місцевий греко - католицький парох о. І. Бугера. Під час панахиди на вулиці „4. Ц." й у Кармені при символічній могилі Тараса, гарно прибраній квітами й зеленню, над чим, як і над спорудженням могил, попрацювало просвітянське членство, кожне на своїй філії, стояла почесна варта з просвітянської молоді в національних строях, а урочистість на тих двох філіях складалася: 1) з реферату кандидата прав п. Б. Лісовецького — „Постать Шевченка на підставі його творів і спогадів його сучасників", 2) з художньої частини — з співів і деклямацій й 3) з вистави п'єси п. Б. Лісовецького: „Життя Тараса", при чому в філії „4. Ц" йшла вся п'єса (22 картини), а в Кармені — друга частина її: „Дорослі роки Тараса" (12 картин). Обидві академії відкрилися співом Параґвайського національного гимну, після чого прочитано реферат і йшли хорові співи й деклямації. Хор під керівництвом Р. Балика гарно проспівав: „Заповіт", „Думи мої", „Реве та стогне" й „Садок вишневий", а панна М. Старик добре продеклямувала „Розриту могилу", панна О. Старик — „Суботів", тріо (пані Галя Головата, панна Марійка Сацюк і панна Ганя Сухарська) — „Три душі" з „Великого Льоху", п. И. Бучко — уривок з „Кавказу" й панна Т. Дацюк — уривок з „Гамалії". Обидві вистави аматорський гурток під режисурою п. Б. Лісовецького відіграв цілком задовільно, а особливо всі чотири виконавці ролі Тараса: П. Старик, що грав у перших картинах — дитячі роки Тараса, М. Хомин, що грав у слідуючих картинах — юнацькі його роки, а найкраще — п. В. Яремко й п. И. Долотович, що грали в картинах — дорослі роки поета, п. В. Яремко — до заслання, а п. И. Долотович — на засланні й після заслання. Гру двох останніх аматорів присутня в залі публіка відзначила гучними оплесками. Закінчилися урочистості хоровим співом: „Ще не вмерла Україна", а на колонії „Фрам 4. Ц" ще й: „Не пора, не пора". Окремо слід застановитись на відданій праці під час академії в Кармені голови Карменської філії „Просвіти". п. Довганя й заступника голови п. Андрія Непорадного, а під час спорудження могили — ще й скарбника філії п. Ілька Януша, які все робили з свого боку для того, щоб свято відбулося якнайкраще. Шкода, що другі „Просвітянські" наші філії не пішли за їхнім прикладом і, не подбали про те, щоб показати своєму членству й незорганізованим українцям під час Ювілейного Шевченківського року цю п'єсу.

Н. Н.

7-ий Звичайний З'їзд Делеґатів Української Гетьманської Організації Америки

3 і 4 вересня в Дітройті, Мишиґен, в приміщенні Українсько - Американського Клюбу при вул. Сікотте 3464, відбувся 7-й Звичайний З'їзд Делеґатів Української Гетьманської Організації Америки, в якому взяло участь 67 делеґатів від 15 Відділів УГО, які репрезентували 85 мандатів. Крім делеґатів на З'їзді були численні члени УГО-А і СГД — Канада зі своїми родинами. УГО-А відбуває свої З'їзди щодва роки.

Ділові наради велися в суботу по полудні і в неділю. З'їздом провадила Президія в складі: проф. д-р М. Овчинник (Лансинґ), — голова; д-р В. Трутенко (Шикаґо) — заступник, голови; плк. М. Янов і проф. О. Приймак (Дітройт) — секретарі. До почесної Президії запрошено д-ра М. Сіминовича (Шикаґо) — голову Президії Гетьманської Ради і Почесного голову УГП-А, М. Каролишина (Торонто Канада) — представника СГД — Канада і Л. Приймака (Торонто, Канада) — Голову Спілки Видавництва „Батьківщина". З'їзд обрав Комісії: Мандатну, Верифікаційну, Номінаційну і Резолюційну.

Усні привіти склали: д-р М. Сіминович, М. Каролишин, Л. Приймак і представники всіх Відділів УГО-А. Прочитано численні привітання від гетьманівни Елисавети, Гетьманської Управи, Краєвих Управ СГД — Австралія, Англія, Бразилія і Арґентина та ін.

За працю Головної Управи звітували: інж. П. Запорожець — голова, інж. М. Г. — Бояр — заступник голови, проф. М. Чемний — заступник голови, проф. д-р М. Овчинник — заступник голови, Ом. Бей — головний секретар, Л. Бей — фінансовий референт, Ю. Цебринський — скарбник і Є. фон Драґінда — господарчий референт.

На внесок дир. А. Наконечного, голови головної Контрольної Комісії, уділено абсолюторію уступаючій Головній Управі.

Інж. В. Дяченко — голова Головного Організаційного Суду звітував за діяльність Суду.

Обрано нові органи УГО-А. До Головної Управи: інж. П. Запорожець — голова, проф. М. Чемний — заступник голови, проф. д-р М. Овчинник — заступник голови, Ом. Бей — головний секретар, Л. Бей — фінансовий секретар, М. Набоженко — скарбник, Е. фон Драґінда — господарчий референт, і Ст. Гава та плк. М. Янов — члени Управи.

Інсталяцію новообраної Головної Управи перепровадив д-р М. Сіминович — почесний голова УГП-А.

В суботу о год. 8.30 почався бенкет, який закінчився пізно вночі. Приявних було понад 80 осіб. Привітам і тостам не було кінця під вправною рукою тостмайстера Е. фон Драґінда.

На З'їзді прийнято широкі резолюції та постанови. Між іншим постановлено закупити відповідний дім для осідку Централі УГО-А та її Органів.

Вислані привітання до: Президента ЗДА Кеннеді, Гетьманівни Елисавети, Гетьманівни Олени, Ерархів обох українських церков, і до губернатора стейту Мишиґен.

В неділю, о год. 8-й увечері, З'їзд закінчив свої наради молитвою і відспіванням національного гимну.

Обсерватор

ДОРІЯН РУДНИЦЬКИЙ СТИПЕНДІЯТОМ ДЖУЛІЯРД

Сімнадцятилітній віольончеліст Доріян Рудницький, учень дванадцятої кляси в Томс Ривер Гай Скул, Ню Джерзі, зістав прийнятий до Джуліярд Скул оф Мюзік у Ню Йорку, до кляси славного віольончеліста Люїджі Сільва. На підставі авдиції перед окремою стипендійною комісією цієї передової школи в Америці, йому признали стипендію.

Доріян є сином відомої пари музик, д-ра Антона і Марії Сокіл - Рудницьких, та молодшим братом відомого піяніста - віртуоза, вісімнадцятилітного Романа Рудницького.

Високa Школа Українознавства

Заснований в червні 1954 р. з почину членів Управи НТШ і СУСТА Університет Українознавства при НТШ в ЗДА починає свій восьмий академічний рік. Існування єдиної на нашому терені цієї високої школи українознавства, яка згуртовує кругом себе наших специялістів своєї справи, виправдує свою працю і в минулому і в майбутньому.

Українська молодь, яка свою професійну освіту і загальне знання здобуває на американських високих школах, набуває відповідного знання про Україну й українську проблематику на лекціях Університету Українознавства. Правда, може хтось запримітити, що й на американських школах є відповідні курси української мови і літератури; та діяпазон таких курсів є обмежений, і вони не все дають можливість запізнатися з всією проблематикою українських справ. Академічні курси Університету Українознавства при НТШ обхоплюють всі аспекти українських справ, від археології України починаючи на економічній географії України кінчаючи. При чому важливим є і правдиве насвітлення всіх проблем та виявлення тих усіх перекручень, що їх свідомо допускаються деякі професори чи політики. Це дає нашій студіюючій молоді джерела та використати її джерела та використати їх для оборони правди про Україну.

В загальному, українська студентська молодь позитивно відгукується на заклики до українознавчих студій, хоч може не в такій великій кількості, як цього можна б було очікувати. Обов'язком тих усіх, які мають будь-яке відношення до виховання і навчання цієї молоді, а в першій мірі обов'язком батьків та проводів молодечих і студентських організацій є подбати, щоб з цієї скарбниці знання, що її подають молоді старші професори і знавці поодиноких ділянок українознавства, користала якнайбільша кількість українського студентства. Було б великим прогріхом, якщо б студії українознавчих дисциплін перекручені або заборонені на Рідних Землях, заникли в умовах свободи тільки через нашу власну і наших дітей байдужість.

В біжучому академічному році Університет Українознавства при НТШ в ЗДА розпочинає серію академічних викладів з української мови і літератури, історії України й історії еміґрації в ЗДА, фізичної й економічної географії України, етнографії, мистецтва, матеріяльної культури і ін. Виклади відбуваються в суботи, починаючи від суботи, 7-го жовтня в приміщенні НТШ, 302 Вест 13 вул.

С. В.

● Ген. Брус Клерк, головний командант американських збройних сил в Західній Німеччині, виправдав цілком двох високих американських старшин, покараних спершу ніби-то за участь американської сотні в телевізійному видовищі, накрученому на західньо-східньому кордоні Берліну актором Джеком Пааром.

Українська Літературно Мистецька Клюб Ню Йорк 149 2nd Ave

● З Літературно - мистецького Клюбу в Ню Йорку повідомляють, що в п'ятницю дня 6 жовтня ц. р. відбудеться другий вечір вакаційних вражень. Говоритиме Борис Ржепецький на тему „Як загинула ,Нова Франція' і як постав Французький Квібек'". Доповідь буде ілюстрована кольоровими світлинами. Початок о год. 8-ій веч.

Українець М. Дудович — найкращий фотограф

Як подає щоденник „Содбури Стар" українець, Мих. Дудович здобув першу нагороду у місяці липні за свою незвичайну знимку двох літаків Ф-86, які виглядають ніби зударяються в повітрі. Цю знимку зловив М. Дудович, який є головним фотографом „Содбури Стар", під час летунської виставки на аеродромі в Содбурах. Він зробив її апаратом Гасселбляд 500-С, сочкою телефото 250 мм, на фільмі Трі-Х. Час насвітлення — 500 сек. прямо до сонця. Коли „Канадійська Преса" признала першу нагороду для „Содбури Стар", вона водночас дала признання Дудовичеві, коментуючи: „Дудович, який має довгий досвід у радієвій фотографії та який є експертом техніки виконання, протягом багатьох років дуже багато допоміг КП розбудувати та поліпшити фотографічну службу". „Канадійська Преса" — це кооперативна аґенція для збирання новин по цілій Канаді. До її членства належать часописи, яким вона постачає новини і фотографії, а також через свої відділи — „Пресові Новини" і „Радієві Новини" — обслуговує СБС, телевізії і радіо.

(„Новий Шлях")

● Пересічна температура у вересні в районі Ню Йорку виносила цього року 73.6 ступня, а 8 днів вона становила по 90 або більше ступнів. Гарячіший вересень був у 1869 році.

Кеннеді вітає екс-сенатора Ґріна

Провіденс, Ровд Айленд — Президент Кеннеді, який є наймолодшою людиною, вибраною на президента ЗДА, в дні 2-го жовтня мав нагоду вислати свої побажання найстаршому сенаторові ЗДА — Теодорові Френсісові Ґрінові. Екс-сенатор лежить в шпиталі, бо недавно нездужав на серце. Він був сенатором від 1937-го року, і залишив цей пост аж в січні 1961-го року у віці 93-ох років. Президент телефонував екс - сенаторові Ґріґові з Нюпорту, Ровд Айленд, і бажав йому здоров'я. Пан Ґрін дякував Президентові за те, що особисто переслав йому побажання, та обіцяв радо співпрацювати з Президентом на випадок потреби.

SEATS NOW ON SALE AT BOX-OFFICE OR BY MAIL!
Metro-Goldwyn Mayer presents Samuel Bronston's Production
A STORY OF THE CHRIST THE GLORY OF HIS SPOKEN WORDS
KING OF KINGS
WORLD PREMIERE WEDNESDAY, OCT. 11.
SEATS FOR OPENING (OCT. 11th) SOLD OUT
Filmed in 70MM SUPER TECHNIRAMA • TECHNICOLOR
THE New LOEW'S STATE
BROADWAY AND 45th STREET
During this exclusive engagement KING OF KINGS will not be shown in any other theatre in this city.

ВУНСАКЕТ і ОКОЛИЦЯ!
ПІКНІК
Української Католицької Парохії
НЕДІЛЯ, 8-го ЖОВТНЯ ц. р. Початок: год. 2:00

СПОРТ! ЗМАГАННЯ! ФУТБОЛ!
СУБОТА, 7-го ЖОВТНЯ 1961 року
БІЙ ЛІДЕРІВ — ЧЕМПІОНАТ АТЛЯНТІЙСЬКОГО ПОБЕРЕЖЖЯ
Год. 2:00 по пол.: ҐУНҐАРІЯ — ДЖУЛІЯНА
Год. 3:45 по пол.: ТРИЗУБ — ГАКОАГ
(Филаделфія) (Ню Йорк)
Місце змагань: DOWNING STADIUM (Randalls Island) — NEW YORK CITY
125th Street — Triboro Bridge.
Обидва змагання спонзоровані Професійною і Німецькою Футбольною Ліґою.

ПОДЯКА

„НЕ НАМ ДІЛА ТВОЇ СУДИТЬ — НАМ ТІЛЬКИ ПЛАКАТЬ"

і в покорі приймати Божі присуди та при Божій помочі переносити удари долі, від яких, нам смертним, годі забезпечитися. Але ці страждання облегшують різні добрі люди, що відчувають горе ближніх і стараються лікувати тяжкі душевні рани долею розбитих осіб.

З Божої Волі 12-го серпня ц. р. оставив мене мій Незабутній ДРУЖИНА,

ВАСИЛЬ

лишаючи по собі безмежний біль і тугу. Непосильний труд упав на мене, оповиту глибокою печаллю, приготовити Найдорожчого Покійника до далекої дороги й відпровадити Його на місце вічного спочинку. Піддержку в тому пресумному положенні мені з розтерзаною душею давали Рідні і добрі люди-приятелі.

Цією дорогою засилаю щиру подяку всім Тим, що у хвилинах горя станули при боці опечаленої вдови, а саме: Всч. Духовенству за Богослужби та прощальні слова, Рідні, Друзям по зброї і Знайомим за вияв співчуття мені, за тепле слово про Покійника, за квіти і пожертви на Служби Божі і на добродійні цілі та за участь у жалобних обрядах.

Ірина Дувало — дружина

Торонто, в вересні 1961.

Платне політичне оголошення. — Платне політичне оголошення
Увага! ДІТРОЙТ! Увага!
ВИБОРЦІ-ГРОМАДЯНИ УКРАЇНСЬКОГО ПОХОДЖЕННЯ!
Виберіть при конґресіональних виборах
в дні 17-го жовтня 1961 р. в Дітройті
найкращого Вашого Представника до КОНҐРЕСУ ЗДА, яким являється ДЕМОКРАТ:
Lucien N. NEDZI
КВАЛІФІКАЦІЇ:
● Працював з конґр. Махровічом, як Голова Демократичної Партії 1 Дистр. з підтримкою AFL-CIO від січня 1958.
● Народжений і вихований у Гемтремку, — тому знає Ваші проблеми з першої руки.
● Адвокат зі знанням чужих мов, а зокрема української мови, який репрезентує робітничу клясу.
● Власник дому і платник податків у Північному Дітройті.
● Публічний Адміністратор від 1955 р., назначений губернатором Вілліямсом, — знає знаменито проблеми управління.
● Президент Адвокатської Палати в Гемтремку — заступає людські права та права власників.
● Учащав на Університет у Дітройті.
● Ґрадуований: Вищою Школою в Гемтремку, Мічіґанським Університетом (ступінь економічних наук) та тим самим університетом — правничий факультет.
● Брав участь у 2-ій Світовій Війні та у війні в Кореї.
● Батько родини, який знає потреби майбутніх ґенерацій.
● Член численних місцевих організацій, які підтримують його кандидатуру. — Кандидат працює:
а) для програми президента Кеннеді;
б) для поширення можливостей праці в ст. Мічіґан;
в) для більшої допомоги старшим громадянам;
г) для лікарської допомоги членам Соціяльного Забезпечення (Social Security).

ВИЙШОВ З ДРУКУ
МУЗИЧНИЙ ДИКТАТ
посібник для учнів МУЗИКИ (вправи і пісні)
зладив — ОСИП ЗАЛЕСЬКИЙ
Продає Книгарня „СВОБОДИ" та інші українські книгарні ЗДПА і Канади.
Ціна: 1.00 дол.

Д-р Микола ВОЙТОВИЧ
повідомляє про
ВІДКРИТТЯ МЕДИЧНОЇ ПРАКТИКИ
з днем 9-го ЖОВТНЯ 1961 р.
— при —
5102 NORTH BROAD STREET
PHILADELPHIA 41, Pa.
ГОДИНИ ПРИЙНЯТЬ:
від 1:00-4:00 та 6:00-8:00 веч.
за вийнятком СЕРЕДИ,
в СУБОТИ від 12:00-3:00
ТЕЛЕФОН:
Office: GLadstone 5-9529
Private: DAvenport 9-1782

ПЕТРО ПУЦИЛО каже, що ключем до успішного ощаджування є:
INSURED
4 1/2 %
TRIDENT
SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
1935 West 51st Street, CHICAGO 9, ILLINOIS Tel.: PRospect 8-8800

НЕДІЛЯ, 8-го ЖОВТНЯ 1961 Год. 2:30 по пол.
на грищі УКР. СПОРТ. МАЙДАНУ — при 124 вул. і 31 Еве., College Point, L. I.
— відбудуться —
МИСТЕЦЬКІ ФУТБОЛЬНІ ЗМАГАННЯ
УСК Ню Йорк — GREEK AMERICANS
ПЕРЕДЗМАГ: год. 11:00: УСК („Б" дружина) — S. C. ELIZABETH
год. 12:45: УСК (резерва — GREEK AMERICANS (резерва)
ДОЇЗД на площу автом: 34 вул. Midtown Tunnel на Long Island Express Way та прямо Rodman St., Flushing, а далі Lawrence St. до 31-ої Еве. наліво.

ПОВІДОМЛЕННЯ ФІРМИ
Братів Стасюк
124 Перша Евня, між 7-8 вул.
НЮ ЙОРК 9, Н. Й.
Фірма повідомляє Шановну Публіку міста Ню Йорку й околиці, що вкоротці через неограничений час, фірма „Братів Стасюк" роздаватиме в презенті продукти власного виробу при закупах у склепі фірми. Грошова висота закупів буде проголошена у слідуючих числах „Свободи".
Прошу ласкаво звернути увагу на оголошення фірми „Братів Стасюк", яке принесе користь не тільки довколишнім покупцям на долині м. Ню Йорку, але також для покупців з дальших околиць Ню Йорку.
STASIUK BROS.
124 First Avenue New York 9, N. Y.

Спорт

ПЕРША ПЕРЕМОГА „ЧОРНОМОРСЬКОЇ СІЧІ" НЮАРК

„Чорноморська Січ" — СК „Вісла" 5:2 (2:2)

Неділя 24 вересня 1961 р. — До перших лігових змагань „Чорноморська Січ" виступила в складі: Ю. Саварин, (К. Гевко), С. Герловський, Мек Інтаєр, Д. Олег, І. Боянівський, Т. Понось, В. Каздоба І, Брус, В. Каздоба ІІ(Дж. Фіорілло, Е. Кіралі, Т. Паук і Кулик. Ворота здобули: Кіралі 1 хв., Понось 22 хв., Олег 59 хв., Каздоба ІІ 79 хв. і Паук 81 хв.

В цих змаганнях наша дружина мала постійну перевагу, особливо в другій півгрі, в якій поляки не змогли зроби-ти ані одної загрозливої для нашого воротаря акції. При кращому використуванні нашим нападом догідних позицій, вислід був би значно вищий. Двоє воріт для „Чорноморської Січі" здобули поміч-ники — Понось і Олег.

Перші враження з виступу реорганізованої „Чорн. Січі" більше як задовільні. Дружина в порівнанні з минулорічним складом краща. Відхід до УСК у Нью Йорку Гури, Луцика і Шпона не послабив її, а радше дав поштовх до придбання більше заавансованих футбольних талантів. Нові змагуни, що в більшості перейшли з недільного в цьому році УСТ „Січ", Елизабет (Т. Понось, І. Боянівський, К. Гевко, воротар, і Д. Фіорілло) причинились в великій мірі до значного зміцнення нашої, тепер одинокої української футбольної репрезентації, в стейті Ню Джерзі.

„Леді оф Фатіма" (юнаки): „Чорн. Січ" (юнаки): 2:2.

О. Твардовський

ПРАЦЯ

HELP WANTED MALE

Потрібно **досвідченого ФОРМАНА,** при чищенні бюр і восковання підлог.

Постійна праця, добра платня. Всі користі. Голоситись:

ACE OFFICE CLEANING CORP.
307 — 5th Ave.. NYC.
Near 31st St. — Room 1306

2 МУЖЧИН - ПОРТЕРІВ
(до миття підлоги)
"part time" від год 6 — 10 веч.
Голоситись між 3 — 4:30 п. пол.
15 Moore Street
(близько South Ferry)
New York, N. Y.

FARMS FOR SALE

ФАРМА на ПРОДАЖ
30 акрів, 7-кімн. дім, олив. огрівання, місткість на 8,000 несень. Пюовіто автоматична.
IN 7-6784 — в NYC
861-2263 — у Woodbine, N. J.

З діяльности Відділу УМІ в Нюарку

(Звіт на загальних зборах УМІ в Нюарку)

Діяльність Відділу УМІ в Нюарку охоплює працю Нюарку, Джерзі Ситі, Елизабету, Байону і Пасейку, якщо йде про спільні іспити і виступи учнів чи засідань учителів. Адміністративно Відділ в Пасейку стоїть самостійно. В останньому шкільному році склад учителів не змінився, а керівником була і є п. Дарія Каранович. До навчання теорії заангажовано п. О. Музиченка з Ню Йорку, одначе за-для трудностів з приміщенням на науку теорії припинено. Індивідуальні лекції фортепіяну і скрипки відбувалися по приватних студіях учителів. Мужчинний Сaдечок під керуванням п. Г. Мирошниченко в приміщенні укр. греко-катол. школи ім. І. Хрестителя, а студія танку п. П. Гердан при Белмонт Евню в приміщенні Укр. Комбатантів.

Число учнів виносило 78, з чого 7 чужинців.

Наш Відділ відбув 7 засідань учителів, на яких вирішувано питання педагогічного та організаційного порядку.

Шкільний рік започатковано „Чайним Вечором", тобто зустріччю учителів з родичами учнів та місцевим громадянством. Запрошено представників інших виховних молодечих організацій: Пласту, СУМ, Курсів Українознавства та представників з Централі УМІ в Ню Йорку.

Після вступного слова п. Д. Каранович слідували короткі доповіді п. Т. Богданської і Г. Клим, в яких порушено головно пропагування нашої української музики серед молоді, співпрацю з учителями та створення Культурного Центру Молоді в Нюарку. Центр той мав би охоплювати молодь всіх виховних організацій на терені нашого міста в улаштуванні спільних імпрез, що носили б характер літературно - мистецьких вечорів. В міру потреби крім молоді рішено запросити до співпраці фахових музик, малярів та мистців слова і досвідчених організаторів. Після оживленої дискусії вибрано тимчасовий ініціятивний комітет в числі чотирьох членів, представників від УМІ, Пласту, СУМ і Курсів Українознавства.

Цього року наш Відділ влаштував за ініціятивою і стараннями п. Т. Богданської 3 діточі імпрези, а саме: 3. грудня 1960 р. відбулася в приміщенні школи при церкві св. Івана Хрестителя імпреза під назвою „Наша дума, наша пісня не вмре не загине". Програму творили виключно українські народні пісні в обробці наших композиторів, а виконавцями були наші найменші піяністи, оркестра п. В. Цісика, хор і садочок школи при церкві ім. св. І. Хрестителя, молоденький бандурист п. В. Юркевича і рецитації учнів Курсів Українознавства під керуванням д-ра Кисілевського. Ввесь дохід $133.66 призначено на будову нової греко-кат. церкви в Нюарку.

19-го лютого завдяки праці п. Т. Богданської відбулася традиційна діточа маскарада з діточою ревією на сцені Укр. Централі та забавою. Дохід з імпрези в сумі $215.35 призначено на будову пам'ятника директора УМІ бл. п. Р. Савицького.

Третя діточа імпреза, це „Свято Матері", влаштоване весною 1961 р. в приміщенні Укр. Централі. В програму ввійшли вірші і сценка пера І. Савицької, рецитовані нашими найменшими та виступ танечної групи кляси п. О. Гердан. Після офіційної частини відбулася „вишивана забава".

5-го лютого, в річницю смерти нашого директора бл. п. Р. Савицького Нюарк влаштував концерт, в якому брали участь п. Т. Богданська і п. М. Кокольська при акомпаньяменті Г. Клим. Дохід з концерту $61.50 призначено на будову пам'ятника Покійного. На ту ціль наш Відділ зложив $310, і цю суму переслав до відповідного комітету у Філаделфії. При цьому слід замітити, що наш Відділ засновує у себе Стипендійний Фонд ім. Р. Савицького і призбирав ще в минулому році 340 долярів.

З повищої суми признано $100 визначній учениці Покійного Директора Маріяні Шуминович в Ню Йорку, а других $100 признано п. Марті Шлемкевич, яка, відмовляючись від згаданої суми, погодилась дати набудуче концерт в репрезентативній залі Ню Йорку і при цій нагоді скористати з допомоги.

Цього року наш Відділ допоміг у влаштуванні самостійного концерту Люби Жук і Вірка Балея, як також наші піяністи виказали активну участь в концертовій діяльності. П. Д. Каранович дала самостійний концерт 27 листопада на будову нашої церкви в Нюарку ,опісля в Ню Йорку, а останньо в Міннеаполіс, а п. Т. Богданська в Літературно - Мистецькім Клюбі в Ню Йорку і Торонто.

Піврічні іспити зложило 70 учнів під керуванням дир. Сеневицького і п. О. Музиченка. Ноту визначно одержав А. Вожніцкі, кл. Г. Клим. Напрікінці шк. року здавало іспити 73 учні; ноту визначно одержала Г. Вольц кл. п. Д. Каранович. Диплимовий іспит з нотою визначно зложила Л. Рудницька кл. п. О. Чипак з Пасейку.

Крім наших іспитів, наші учні включились при кінці квітня і напочатку травня до річних авдицій американської стейтової музичної організації т. зв. МІЕИ в числі 51 учня, з яких 48 дістало 90 і більше оцінки. 13 учнів дістало відзначення за найвищі оцінки на протязі 3-х років. Слід замітити, що цього року у нас здавало передостанній іспит в МЕА,т. зв „Янг артіст препараторі" 7 піяністів і скрипак в якім обов'язували всі гами 2 прелюдії і фуги Баха, ціла соната і 3 твори з доби романтичної, імпресіоністичної і найновішої. За добре виконані на іспиті твори були вибрані 7 найкращих учнів зі стейту Ню Джерзі, з чого 3 українці: Г. Вольц, кл. п. Д. Каранович, З. Гнатик, кл. п. Т. Богданської та О. Нагнибіда кл. Г. Клим для демонтрації при перед зібраними американськими учителями і представниками концертового світу Ню Йорку. Слід замітити, що дана організація влаштовує постійні виступи учнів всіх членів учителів, в яких наші учні беруть постійну участь, а до комітету цієї ж МЕА ввійшли п. Д. Каранович і Г. Клим. В марті МЕА влаштовав для УМІ показову лекцію для американських учителів, яку перевела п. Д. Каранович з групою власних учнів.

Крім цих іспитів учні п. О. Чипак з Пасейку і учні п. М. Шлемкевич з Елизабету складали річний іспит в іншій американській організації, т. зв. Нешенел Гілд оф Піяноті-черс з осередком в Тексас. Тут слід відмітити Л. Рудницьку, ученицю п. О. Чипак, яка рівночасно здавала іспит у цій організації та зробила кінцевий іспит т. зв. „Янг артіст" у МЕА з найкращими оцінками. Знову ж учні п. В. Цісика складали іспит в „Гілд оф вайолінс тічерс" в Ню Йорку і наш визначний учень В. Тритяк брав участь у фінальному концерті Рісайтел Гол в Карнегі цієї ж організації.

УМІ в Нюарку влаштувала 3 учнівських виступи в приміщенні Контемпорері Клаб при Блікер Ст. 7 та Концерт Визначних Відділів Нюарку, Пасейку та Філаделфії в Гріффіт Гол при Брод Ст. Крім цього п. М. Шлемкевич влаштувала виступ своїх учнів при Блікер Ст. з роздачею нагород і свідоцтв.

27-го травня за ініціятивою Школи ім. св. Ів. Хрестителя відбувся в приміщенні цієї школи перший раз в історії нашого Відділу фортепіяновий Речиталь 14-ти літньої учениці М. Цибик кл. Г. Клим, з якого дохід у висоті $210 призначено на будову нової церкви.

Крім цього наші учні піяністи: Вольц, Гнатик, Дідух, Загайкевич, Нагнибіда, Цибик і Яковенко акомпаньюють в позашкільних імпрезах, а наші скрипаки доповнюють оркестру Ню Йорку під керуванням п. В. Цісика, як також включаються в новостворену оркестру при Православній Церкві під керуванням п. Вожаківського, який очолює Батьківський Комітет при нашому Відділі.

Слід не забути згадати жертвенної безкорисної праці п. мгр Е. Цибика, що вже 6-тий рік допомагає нашому УМІ провадити касу, якої звіт ось такий:

Готівка УМІ в Нюарку до 31-го серпня 1961 виносить $2,490.64. Також шкільна бібліотека збільшилася (340 музичних примірників), а ціле її майно і готівка виносить $212.05.

Галя Клим,
член керівництва УМІ
і скарбник
в Нюарку, Н. Дж.



„ЖИВУ БОРОДУ" з бджіл продемонстрував пасічник Руфус Дікі з Морсфріборо в Теннесі. Він „запустив" її, примістивши собі під бороду матку, за якою „перенеслись" усі бджоли з вулика.

● 79-річний спікер Палати Репрезентантів Сем Рейберн, який нездужає на люмбаго і не був присутній в Конгресі під час закінчення сесії, заявив, що він видужає і його спина щораз менше болить. Він думає працювати на Капітолю, коли 10-го січня 1962 року збереться друга сесія 87-го Конгресу.

Короткі Вісти

● **В Західній Німеччині** засуджено німецького журналіста, співробітника американського тижневика „Оверсіз Вікли" на 30 днів в'язниці або 300 дол. гривни за розказування, що американський генерал Едвін Вокер хворий на голову. Внаслідку кампанії лівого того тижневика зняли названого генерала з командного становища, що викликало великий шум в політичних і військових колах Америки.

● **До Москви** приїхав член американського Найвищого Суду Вільям О. Дуглас, який впродовж двох тижнів відвідував Зовнішню Монголію. Дуглас прославляв „незалежність" того совєтського сателіта та пропагував, щоб ЗДА якнайшвидше визнали тамошній режим і нав'язали з ним дипломатичні стосунки. Він заявив, що коли б ЗДА проголосили, що с 1.000 стипендій для монголців в американських високих школах, то зголосились би 2.000 кандидатів. Зате він промовчав: 1) чи тими кандидатами не були б найдобірніші монгольські комуністи і скільки між ними було б шпигунів та 2) чи Москва взагалі дала б дозвіл на виїзд 1.000 монголців до Америки на студії.

● **Починаючи з понеділка,** 2-го жовтня ціна кави зменшилася на два центи від фунта. Це відноситься до цін гуртових і роздрібних. Це перше зменшення цін на каву від 20-го липня 1960-го року. Але це зменшення цін не відноситься до так званої готової до вжитку кави „інстент кофі".

● **В параді Пуласького,** яку щороку влаштовують поляки з нюйоркського метрополітального району, цього року взяло участь 130.000 осіб, від дітей у візочках до ветеранів із першої світової війни. Паради приглядалося коло 350,000 осіб. Поляки відбували Параду під гаслом „звільнення з комуністичної неволі". Відбирали Параду представник обидвох партій і польський генерал з Лондону Владислав Андерс.

● **У Парижі** зупинився під кінець минулого тижня віцепрезидент Ліндон Джансон, у поворотній дорозі з похорону Дага Гаммершилда в Упсалі у Швеції. Він відвідав головну кватиру НАТО та нараджувався з командантом збройних сил НАТО ген. Лорисом Норстедом і американським амбасадором в Парижі, ген. Гавеном.

● **Між Англією і Францією** будуть вестись впродовж найближчих двох тижнів наради над двома проєктами сполучення тих двох країн — підводним тунелем або надводним мостом. Пригадують, що вперше в 1802 році французький інженер Альберт Матіє - Фавієр представив Наполеонові проєкт тунелю під Каналом ля Манш. Наполеон був тим проєктом захоплений, але тієї ідеї дотепер не вдалося здійснити, при чому у великій мірі заважила тут політика ізоляціонізму Англії. Тепер думають, що такий тунель або міст сприяв би торгівлі і туристичному руховi: комунікація була б удвоє швидша й наполовину дешевша. Одначе покищо проєкти тунелю, як і мосту готові в усіх деталях — і технічних і фінансових.

ГРАМАТИКА УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ
—: зладив :—
ОЛЕКСАНДЕР ПАНЕЙКО
Це підручник для середніх шкіл і для самоосвіти.
— Ціна $2.00 —
Замовляйте у:
"SVOBODA"
P. O. Box 346
Jersey City 3, N. J.

ОГОЛОШЕННЯ ВІДДІЛІВ Українського Народного Союзу

СОЮЗОВЦІ! Ваш Відділ Українського Народного Союзу це Ваша родина, Ваша кужка громада, Ваша установа! Місячні чи річні, як і кожні інші збори Вашого Відділу вирішують важливі справи, що відносяться до Вас особисто, до Вашої родини і Вашої спільноти. Тому, Ваша участь у цих зборах мусить бути обов'язкова, бо вона є у Вашому найкращому інтересі! То ж приходіть усі на збори свого Відділу та спільно, всією громадою, подбайте про спільну кращу долю. На місячні збори обов'язково приносіть свої вкладки і вкладкові книжечки, вирівнюйте всі свої організаційні зобов'язання та вимагайте цього від інших. На річних зборах подбайте, щоб Ваш Відділ мав найкращу Управу і самі не відмовляйтесь від обов'язків урядовця, якщо Вам такі обов'язки повірять члени. На збори приходіть точно! В Українському Народному Союзі наша будучність!

У найближчому часі відбудуться збори:

П'ЯТНИЦЯ, 6-го ЖОВТНЯ 1961:

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Збори Т-ва „Свобода", Відд. 194, в приміщенні „Самопомочі", при 2-ій Еве. в Ню Йорку, в год. 7:00 веч. На порядку нарад важливі справи. — Управа.

СУБОТА, 7-го ЖОВТНЯ 1961:

БРУКЛИН, Н. Й. — Місячні Збори Т-ва ім. В. Хмельницького, Відд. 158, в год. 8:00 вечора, в домівці УНДому, при 216-21 Grand St. — П. Дубовецький, рек. секр.

НЕДІЛЯ, 8-го ЖОВТНЯ 1961:

КЛІВЛЕНД, Огайо. — Річні Збори Відд. 251, в год. 11:30 до 1:00 по пол., в залі під церквою, при West 7th St. — П. Кореневич, секр.

СИРАКЮЗИ, Н. Й. — Місячні Збори Т-ва „Українська Січ", Відд. 39, в год. 3:00 по пол., в залі УНДому. Побір вкладок в суботу, 7-го жовтня, від год. 7:00-10:00 веч., і в неділю, 8-го жовтня, в год. 12.00-3:00 по пол. — Управа.

ГЕМТРЕМК, Миш. — Місячні Збори Т-ва ім. М. Шашкевича, Відд. 94, в год. 2:00 по пол., в залі Укр. Дем. Клюбу, при 2376 Грелінг вул. — Управа.

ФИЛАДЕЛФІЯ, Па. — Збори Т-ва „Єдність", Відд. 163, в домі Горожан, при 847 North Franklin St., в год. 12:00 впол. — С. Филик, фін. секр.

ДІТРОЙТ, Миш. — Місячні Збори Б-ва св. Івана Хрестителя, Відд. 292, в год. 1:30 по пол., в УНДомі. — Управа.

КЛІВЛЕНД, Огайо. — Місячні Звичайні Збори Т-ва ім. Івана Франка, Відд. 334, в год. 1:00 по пол., в УНДомі, при 14-ій вул. 2253, в залі ч. 22. Просимо прибути на Збори та відбірати чеки - дивіденду. — Г. Демкович, секр.

КЛІВЛЕНД-ПАРМА, Огайо. — Збори Т-ва „Сокіл" Відд. 336, в УНДомі, при W. 14th St., в год. 1:00 по пол. — Т. Кальмук, рек. секр.

КЛІВЛЕНД, Огайо. — Місячні Збори Б-ва св. Василія Великого, Відд. 364, в год. 2:00 по пол., в УНДомі, при 3161 East 93rd St. — Управа.

КЛІВЛЕНД, Огайо. — Місячні Збори Б-ва св. ап. Петра і Павла, Відд. 102, зараз по співаній Службі Божій, в церковній залі при 2280 W. 7th. — М. Бобечко, секр.

МЕНВИЛ, Н. Дж. — Місячні Збори Т-ва ім. Т. Шевченка, Відд. 349, в год. 2:00 по пол., в домі Ветеранів, при вул. Вашінгтона, в Менвил, Н. Дж. — І. Гнідь, секр.

2,220 дол. — це пересічна висота американських забезпечених грамот;

738 дол. — це пересічна висота грамот, виданих УНСоюзом.

ЧОМУ Ваше забезпечення таке низьке? Ваші потреби не менші від потреб пересічного американця.

PARKA Company DEPARTMENT STORE
48 E. 7th St
Tel.: GR 3-3550 New York City
НОВІ ПЛАТІВКИ:
„Марічка" (ч. 827) та „Стрийський Парк" (ч. 828), найновіші пісні і танга сьогоднішнього Львова. — Ціна по $4.95

РОЗШУКИ

ІВАН СТАБРИН
пошукує ЗНАЙОМИХ зі села НОВОСІЛКИ, пошта Валичі, коло Медики. Писати на адресу:
Ivan STABRYN
338 Stella Avenue
Winnipeg 4, Canada

PROFESSIONAL

НАСТРОЮВАННЯ і НАПРАВА ПІЯНІНА і РОЯЛІВ
Ціни поміркованi.
Телефонувати — 8-10 ранку:
UNiversity 5-1924
в Ню Йорку.

SERVICE DIRECTORY

KEYS — LOCKS
GENERAL MECHANICAL REPAIRS
443 East 9th Street
New York 9, N. Y.
Door Equipment — комплетне урядження до дверей і вікон. Шруби машинові і до дерева.

BUSINESS OPPORTUNITY

TAVERN
WITH GOOD FOOD
Grocery,
Gas Station
SIX ACRE PLOT
WITH LIVING QUARTERS;
Ideal location, no competition in area, Excellent Gross.
Must Sell.
ASBURY, N. J.
Warren County
N. J. 537-5571

MISCELLANEOUS

ALBERT MAIER, Inc.
PORK STORE
Найліпше вепрове м'ясо і м'ясні вироби.
Гуртовий і дрібний розпродаж.
1927 Washington Avenue
TRemont 8-8193 Bronx 57, N. Y.

WINSKI & SON
Відома вирібня всіх родів М'ЯСИВА і крайової КОВБАСИ. Досконалий товар, один з найкращих.
KARL WINSKI
Proprietor
636 5th Ave., B'kln. 15, N. Y.
Tel.: HY 9-1976

SCHALLER & WEBER
"THE HOUSE of QUALITY"
1654 2nd Ave., New York
28-28 Steinway Ave., Astoria
56-54 Myrtle Ave., Ridgewood
310 Front St., Hempstead
41-06 Main St., Flushing, L. I.

WHITE EAGLE MARKETS
Meats & Provisions — Pork
Ковбаси відомої якости.
Крамниці містяться:
628 5th Ave. — 4410 5th Ave.,
Brooklyn.
664 Manhattan Ave., Green Pt.
66-35 Grand Ave., Maspeth, L.I.
Main Office: Tel: SOuth 8-5711

Читайте українські книжки і газети, бо часто читання веде до просвіти, а просвіта веде до ...

Д. Гуменної
ДІТИ ЧУМАЦЬКОГО ШЛЯХУ
IV-ий том
Ціна $2.50.
"SVOBODA"
P. O. Box 346
JERSEY CITY 3, N. J.

Theodore WOLINNIN, Inc.
Директор
Похоронного Заведення
123 East 7th Street
NEW YORK, N. Y. (9)
Tel.: GR 5-1437
СОЛІДНА ОБСЛУГА.

Петро ЯРЕМА
УКР. ПОГРЕБНИК
Займається похоронами
в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і околицях.
Контрольована температура
Модерна каплиця до ужитку
ДАРОМ.
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N. Y.
Tel.: ORchard 4-2568

REAL ESTATE

UNITED REAL ESTATE CO.
пропонує на цьому тижні
— ОГЛЯНУТИ ТАКІ ДОМИ —
● **ELMHURST** — гарна околиця, бл. сабвею, 6-род., мур. ДІМ. Ваксові кімнати, з приналежними 12 гаражами (всі винаймлені). Річний рент $7,150. Ціна $34,500. Цей дім платить 20% чистого зиску.
● **JAMAICA HILL** — зелений берег Джемейки, 2 бл. сабвеї, 2-род. ОСІВНЯК, з чуд. городом. 5 кімнат для власника + $175 місячний рент. Ціна $27,500.
● **MIDDLE VILLAGE** — недалеко сабвею, 3-род., мур. ДІМ, як новий, 6, 7 і 3 кімн., 6 модерн. кімнат для власника і $200 рент. Ціна $28,500.
● **KEW GARDENS** — 1-род. ДІМ, 5 кімнат, гараж і город. Ціна $15,000. Понад 800 всіляких інших домів до вибору. Розвідування у наших дотеперішніх клієнтів показали, що 95% відсотків наших клієнтів є найкраще вдоволені.
UNITED REAL ESTATE CO.
В. КУЗЬМИНСЬКИЙ
170-13 Hillside Avenue — JAMAICA, N. Y.
Tel.: OL 8-6330
ЩОДНЯ включно СУБОТИ і НЕДІЛІ.

ВЕСЕЛКА
ЖУРНАЛ для ДІТЕЙ КОЖНОГО ВІКУ
з кольоровими ілюстраціями.
Виходить кожного місяця у Видавництві „СВОБОДА" заходами Українського Народного Союзу.
Редагує Колегія з членів Об'єднання Працівників Дитячої Літератури
РІЧНА ПЕРЕДПЛАТА у ЗДА $4.00
У інших країнах — рівновартість тієї суми.
Ціна окремого числа .... 40 центів.
Адреса:
"SVOBODA" — "VESELKA"
P. O. Box 346 — Jersey City 3, N. J., USA.

FINANTIAL

HAYES PAYS
POSTAGE BOTH WAYS FOR EASY SAVING BY MAIL
HAYES PAYS
3 3/4 %
Per Annum
PAID QUARTERLY
INSURED
Accounts insured to $10,000
OPEN YOUR ACCOUNT NOW
HAYES SAVINGS and LOAN ASSOCIATION
955 Broad St., Newark 2, N. J.

Ніхто так не подбає про Ваші культурні потреби, ЯК НОВОВІДКРИТА,
— НА ПІВНОЧІ ФИЛАДЕЛФІЇ, —
КНИГАРНЯ І КРАМНИЦЯ ПОДАРУНКІВ
"КИЇВ"
при вул. 4926 Н. ОЛД ЙОРК.
В цій книгарні Ви знайдете всякі українські книжки — а без книжки жадна культурна людина ніяк не обійдеться, — які появляються на еміграції, починаючи від поезій а кінчаючи на наукових творах. Окремий відділ творять тут шкільні книжки Шкільної Ради УККА та всі видання Наукового Т-ва ім. Шевченка.
Крім того, тут можете купити і нитки та полотна до вишивання, українську порцеляну і кераміку, вишивки, різні хустки та всякі інші речі, які надаються на подарунки і які часто треба і в щоденному житті.
ПРИЙДІТЬ І ПОДИВІТЬСЯ. І взагалі, ВІДВІДУЙТЕ нашу книгарню якнайчастіше, — це Вам ВИЙДЕ НА КОРИСТЬ.

НЕМА ТО ЯК НА СОЮЗІВЦІ
СЕЗОН ПРОДОВЖЕНИЙ НА МІСЯЦЬ ЖОВТЕНЬ
КОРИСТАЙТЕ З ВІДПОЧИНКУ ТЕПЕР ПО ЗНИЖЕНИХ ЦІНАХ 10-20 %
— ГАРНІ, ВИГІДНІ, ОГРІВАНІ КІМНАТИ —
— ЗНАМЕНИТА КУХНЯ — ЧУДОВА ГІРСЬКА ПРИРОДА —
— СПОРТОВІ І РОЗВАГОВІ УДОГІДНЕННЯ
UKRAINIAN NATIONAL ASS'N ESTATE
Kerhonkson, N. Y. — Telephone 5641
Name ....
Address ....
Enclosed is reservation deposit $.............. for .... persons.
1. .... 2. ....
3. .... 4. ....
Date of arrival .... Time ....
for .... weeks.

ТАРЗАН, ч. 4724. Лудон мститься!



Найвищий жрець наказав, щоб Тарзана і Родена прив'язали до зловісного, кровю скропленого вівтаря.

Лудон безжалісно шкірив зуби. — А тепер я подумаю, кого собі вибер...

— Ви! — Гукнув він, показуючи костистим пальцем на Тарзана. — Ви маєте бути першим!